Druk BRM Nr 251/2010

Projekt z dnia 28.09.2010 r.

UCHWAŁA Nr

RADY MIEJSKIEJ w ŁODZI

z dnia

Stanowisko w sprawie utworzenia w Muzeum Miasta Łodzi sali Marka Edelmana i Aliny Margolis

Na podstawie § 17 Regulaminu Pracy Rady Miejskiej w Łodzi, stanowiącego załącznik Nr 7 do Statutu Miasta Łodzi (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2009 r. Nr 347 poz. 2860), Rada Miejska w Łodzi

uchwala, co następuje:

§1. Rada Miejska uznaje za właściwe utworzenie w Muzeum Miasta Łodzi stałej ekspozycji w formie sali poświęconej pamięci Marka Edelmana i Aliny Margolis.

§ 2. Uzasadnienie uchwały stanowi jej integralną część.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi

Tomasz KACPRZAK

Projektodawcą uchwały jest radny
Rady Miejskiej Witold Rosset

UZASADNIENIE

Marek Edelman należy do grona najwybitniejszych osób w historii Łodzi. Jest wielkim autorytetem, postacią cenioną i rozpoznawalną na całym świecie. Był przywódcą powstania w warszawskim getcie, lekarzem, działaczem społecznym i politycznym. Był strażnikiem pamięci o zbrodniach II Wojny Światowej i bohaterstwie bojowników warszawskiego getta. Walczył o prawo człowieka do wolności i godności. Zabierał głos w obronie prześladowanych mniejszości etnicznych i religijnych. Zabiegał o pojednanie między Palestyńczykami a Izraelczykami. Zwalczał wszelkie przejawy szowinizmu. Protestował m.in. przeciwko czystkom etnicznym w Rwandzie i Zairze, dyskryminacji w RPA, a także aktom przemocy wobec Romów. W czasie wojny w b. Jugosławii organizował pomoc dla ofiar i jeździł z konwojami humanitarnymi. W odpowiedzi na jego apel Prezydent USA Bill Clinton podjął decyzję o konieczności interwencji zbrojnej w Kosowie w celu obrony praw człowieka i ratowania przed ludobójstwem.

Marek Edelman urodził się 1 stycznia 1919 roku w Homlu. W latach trzydziestych XX wieku zaangażował się w działalność Bundu (Powszechny Żydowski Związek Robotniczy), w 1942 był współzałożycielem Żydowskiej Organizacji Bojowej (ŻOB). Był jednym z przywódców powstania w warszawskim getcie, a po śmierci Mordechaja Anielewicza został dowódcą powstania. Walczył także w powstaniu warszawskim. Po wojnie zamieszkał w Łodzi, gdzie ukończył studia lekarskie. Jako lekarz kardiolog pracował w łódzkich szpitalach: Klinice Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej, Klinice Kardiochirurgii WAM, Oddziale Intensywnej Terapii Szpitala im. M. Pirogowa. Angażował się w działalność demokratycznej opozycji. Współpracował z Komitetem Obrony Robotników (KOR), działał w Solidarności, kierował podziemnymi strukturami związku W 1988 roku był uczestnikiem obrad „Okrągłego Stołu" i współtworzył Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie. W peerelowskiej Polsce był prześladowany zarówno ze względu na swoje żydowskie pochodzenie, jak i na opozycyjną działalność. W 1968 roku został wyrzucony z pracy, później odmówiono mu zatwierdzenia pracy habilitacyjnej. W stanie wojennym, był internowany w więzieniu w Łęczycy. W demokratycznej Polsce był założycielem i jednym z liderów Ruchu Obywatelskiego – Akcja Demokratyczna (ROAD) oraz Unii Demokratycznej, Unii Wolności i Partii Demokratycznej – demokraci.pl. Doktor Edelman włączał się także w działalność społeczną. Współtworzył Fundację SOS, propagował przesiewowe badania mammograficzne. Dzięki jego staraniom w nowoczesny sprzęt do wykonywania tych badań zostało wyposażonych wiele polskich szpitali. Za swoją działalność został uhonorowany najwyższymi państwowymi odznaczeniami Orderem Orła Białego w Polsce i Legią Honorową we Francji. Był także Honorowym Obywatelem Łodzi i Warszawy, laureatem wielu wyróżnień m.in. Nagrody Miasta Łodzi, Medalu Św. Jerzego, Orłów Jana Karskiego, tytułu Łodzianina Roku oraz doktorem Honoris Causa kilku uczelni m.in.

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Zmarł 2 października 2009 roku.

Alina Margolis-Edelman urodziła się 18 kwietnia 1922 w Łodzi. Była lekarzem zaangażowanym w akcje humanitarne i działalność społeczną. W czasie II Wojny Światowej była pielęgniarką w warszawskim getcie. Walczyła w powstaniu w getcie, a następnie w powstaniu warszawskim. Po wojnie pracowała w naszym mieście jako lekarz pediatra. Opiekowała się chorymi na cukrzycę, założyła poradnię dla dzieci z chorobami nerek oraz ośrodek leczenia cukrzycy dziecięcej w Rabce. W czasie antysemickiej nagonki roku 1968 nie pozwolono jej na kontynuowanie kariery zawodowej, odrzucono jej rozprawę habilitacyjną. Opuściła Polskę i zamieszkała w Paryżu. Tam zaangażowała się w działalność humanitarną. Była założycielem i wieloletnim działaczem nagrodzonej pokojową Nagrodą Nobla organizacji Médecins sans frontières (Lekarze bez Granic), a następnie Médecins du monde (Lekarze Świata). Niosła pomoc chorym na całym świecie. Pracowała m.in. w szpitalach w Salwadorze, Czadzie i Afganistanie. Pływała na statkach-szpitalach wyławiających na Morzu Południowochińskim uciekinierów z Wietnamu (boat-people) Podczas wojny domowej w Bośni współtworzyła ośrodek dla kobiet ofiar gwałtów. Zajmowała się bezdomnymi dziećmi w Sankt Petersburgu. Była też założycielką Stowarzyszenia "SOS Aide aux Malades Polonais" (Pomoc Chorym w Polsce), zajmującego się m.in. leczeniem we Francji osób ciężko chorych z Polski i współzałożycielką Fundacji Dzieci Niczyje. W czasach stanu wojennego organizowała międzynarodową pomoc dla "Solidarności".Za swoją działalność odznaczona została m.in. Krzyżem Walecznych i Orderem Uśmiechu. Zmarła 23 marca 2008 roku w Paryżu.

Wielkie zasługi Marka Edelmana i Aliny Margolis-Edelman w pełni uzasadniają poświęcenie ich pamięci jednej z sal w Muzeum Miasta Łodzi.